

SLOVENSKI NAROD.

Članka vsak dan zvečer izvešči nedelje in praznike ter velja po politi prejemanih avstro-ogrskih dežela za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. + dor. 10 h sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljanja naročnine se ne ozira. — Za esmanila se plačuje od peterskopne penit-vrste po 14 h, če sečjo naniha tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat, po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafljovih ulicah št. 5. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznani, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištva telefon št. 85.

Odprto pismo

baronu T. Schwarzu, c. kr. deželnemu predsedniku vojvodine Kranjske v Ljubljani.

Z odlokom z dne 28. oktobra t. l. št. 25.229 ste blagovolili v varstvo avtoritete klerikalne večine v deželni odboru razpustiti občinski odbor idrijski in imenovati za gerenta začasno upokojenega c. kr. davčnega kontrolorja Josipa Zazula, navzlic temu, da se je od dveh političnih društev, narodno - naprednega »Jednakopravnost« in socialno - demokratičnega »Naprej«, ugovarjalo, da ste dalje obljubili deželniemu poslancu Ganglu in zastopniku socialno-demokratične stranke, strokovnemu tajniku A. Kristanu, strogo nepristranost c. kr. vlade v tej zadevi.

Ni moj namen danes razmotrivati, kako je mogoče podpisati dekret, s katerim se namešča začasno upokojenega c. kr. državnega uradnika za gerenta drugega mesta v deželi, tudi ne razmišljati, je li pravilno in v duhu stroge nepristranosti, da se izbere gerenta iz stranke, ki tvori v mestu komaj eno petino prebivalstva (pri zadnji deželno-zborni volitvi iz splošne kurije je izmed 1300 volilcev dobil klerikalni kandidat le 240 glasov), hočem marveč vam g. deželni predsednik le z enim slučajem predložiti, koga se je vam nasvetovalo in koga ste potem vi imenovali na važno mesto gerentovo.

Začetkom lanskega leta je prišel list »Notranje« infamen dopis iz Idrije, ki je dal sklepati na grdo mistifikacijo od klerikalne strani z ednim namenom, napraviti pred državnozbornsko volitvijo spor v narodno-napredni stranki sami. Pisal sem takoj uredništvu »Notranje«, ki mi je k sreči še moglo postrčiti z rokopisom. Dasi smo že naprej, sodeč po vsebini dopisa, slutili, kdo ima na vesti mistifikacijo, sem bil o tem brž popolnoma na jasnem, ko sem prejel dopis, kajti v rokopisu sem spoznal takoj pisavo c. kr. davčnega kontrolorja Josipa Zazula (služil sem svoječasno z njim skupaj pri c. kr. davčnem uradu in tedaj dobro poznal njegovo pisavo) in v nemalo začudenje videl svoje ime pod dopisom. Še isti večer, ko sem prejel rokopis, sem imel priliko ga pokazati svojemu prijatelju, davčnemu uradniku, in ne da bi ga bil prej o stvari informiral, mi je na vprašanje: »poznaš li to pisavo?« na prvi pogled odvrnil: »kajpak, dobro, to je pisava našega kontrolorja.« Da se

še bolje prepričam, sem dobil od prijateljev Zazulova pisma, primerjal jih z rokopisom, za to naprosil tudi strokovnjake, ki so vsi izjavili, da je izključen vsak dvom, da bi ne bil dopis, s katerim je bilo mistificirano uredništvo »Notranje«, rokopis davčnega kontrolorja Zazula, ki sem ga nato v tem listu javno obdolžil s svojim polnim imenom mistifikacije. Pričakoval sem tožbe, a je ni bilo. Zazulo je sicer branil Oswald v »Slovenčevih« idrijskih novicah, a obdolženec sam ni dal glasu od sebe, dasi bi vsak pošten človek na tako hudo obdolžitev takoj iskal zadoščenja pred sodiščem. Tudi sem javno na upogled razpotožil mistificiran dopis.

Sedaj, ko ste, gospod deželni predsednik, smatrali za umestno imenovati Zazulo za gerenta in je ta imel drznost prevzeti to s stališča c. kr. vlade gotovo odlično in važno mesto in zlasti še, ko hoče svojo disciplinarno moč zlorabiti proti moji osebi, ker sem si upal napad na občinsko pisarno primerno zavrniti, se mi vidi potrebno, to zadevo znova spraviti na dan.

Sledi naj predvsem dopis v rokopisu, ki je bil s prav malim popravilom priobčen v »Notranje«:

»Veliko novic se je nabralo zadnji čas v našem kotu in vem, da bodo tudi bralci cenj. lista zadovoljni vsaj nekatere od teh izvedeti.

Najprej nam je poročati, da je bil izvoljen v slavnostni občinski seji enoglasno častnim meščanom g. okr. sodnik Hinko Sturm, ker se je že začasno, ko so hoteli premestiti okr. sodišče v Žiri, krepko potegoval za to, da ostane v Idriji. Čast komur čast!

Pa tudi g. c. kr. notar Alojzij Pegan, ki je zelo vnet za korist Idrije, zasluži vse priznanje, ker je obljubil, da bo v novo ustanovljeni »Mestni hranilnici« izvrševal vse posle brez plačila. Prav tako smo hvaležni g. Kristanu, ki se je za Idrijo že mnogo žrtvoval in bo dosegl, da dobe rudarji zopet »žito« nazaj, ki se jim je po krivdi kletih klerikalcev odvzelo.

Znano je, da so pri nas mesnice nadvse nesnažne; zato smo hvaležni hišnemu posestniku g. Ipavcu, ki je predlagal, da občina ukaze vsem mesarjem napraviti po vseh mesnicah kamenita tla in stene, z vodovodom in vsemi modernimi potrebščinami, posebno, da ne bomo uživali od podgan objedenega mesa. Zanimalo bo tudi g. čitatelje, da se je na predlog g. Lapajnetu sklenilo, na naši realki imenovati le take moči, ki so dobro kvalifikovane, ne glede na »žlahto«. Za železnico je obljubil gosp. župan

krepke podpore, kajti bil je že trikrat na svoje stroške na Dunaju in se je radi velikih stroškov v občinski upravi prostovoljno odpovedal županski plači.

Dvoje pa moramo omeniti, da se spozna perfidnost klerikalcev. Kancelistu g. Bählerju so odvzeli spominsko kolajno, ker se je po denunciaciji dognalo, da mu jo je glavarstvo ob 40letnici pomotoma podelilo. Druga novica pa je, da se znani Bogatinčič pred šolo, ki se je za realko in posojilnico veliko žrtvoval (podaril je mnogo cementa in traverz) zelo jezi, ker tudi on ni imenovan častnim meščanom. Mi moža poznamo, pa tudi zgodovino cementa in traverz, zato damo možem prav, ker ga ne upoštevajo.

K sklepu še omenimo, da gre v pokoj mnogozaslужni g. dr. Šuntar, na njegovo mesto pa pride čila moč z izbornimi medicinskimi izpiti. — Ta teden smo tudi ustanovili »abstinenčni krožek«, kojega predsednik je g. Peter Kenda, odborniki pa g. Kogovšek, Pegan, Gangl in drugi. Ker smo omenili g. Gangla, povejmo še, da so g. profesorji na naši realki sklenili spisati vse učne knjige, kar jih še manjka, slovensko, kar je od gospodov jako požrtovvalno.

Dolgo smo molčali, sedaj pa ne moremo več, kajti dolžnost naša je, naslikati »delovanje« tajnika Grabnerja v Logatecu. Ne samo, da kot Nemec niti dobro slovensko ne zna, nam tudi vedno svojo blaženo nemščino usiljuje. Pa še drugo: Preje smo namreč pri zaupnih davčnih izpovedbah morali stati na mrzlih hodnikih v gradu, sedaj pa nas pri zaslišanju tlačijo v tiste ozke, popolnoma pokvarjene prostore novega davčnega urada, kjer se gnetemo kakor na kakem sejmu, o tajnosti izpovedb pa ni govora, ker se vse sliši.

Smilijo se nam davčni uradniki, ki morajo v teh prostorih bivati, a to je njihova stvar, če si ne znajo pomagati, mi pa molčali ne bomo, temveč zahtevamo od glavarstva v Logatecu in direktorije v Ljubljani, da se nas vabi v občino, kjer je dovolj prostora in ne more vsak slišati kaj se govori.

A ne le to! Ko je bil dr. Rupnik pri nas, ko je naše razmere poznal, nismo vedeli koga imamo; ta naduti Grabner pa nad nami kriči in nas sili priznavati vsote, ki za naše kraje niso primerne, ker on razmer ne pozna. Pred leti smo morali celo dvakrat radi hišne najemnine v davkarijo, ker mu baje prvič neki Milavec ni prav delal; ali pa je bilo radi dijet?

»Ljubi tovariš,« je čital. »Tvoj tako čudovito spretno uprizorjen naskok na ministrstvo ti je sicer pridobil velik ugled v zbornici, a ker si storil velikansko napako, da si zapustil Dunaj, so te drugi pripravili ob sadove tvojega dela. Ti si sejal žito so pa drugi. Tvoj govor je spravil vlado v največjo stisko. Prej že zagotovljena večina za proračun se je vsled tvojega govora razbila. Ministrski predsednik te je iskal, da bi ga rešil iz stiske. To je bil pravi trenutek zate, tedaj bi bil ti lahko stalil svoje pogoje. Vse bi bil mogel doseči, kar bi bil zahteval, vse bi ti bila vlada koncedirala. In tebe ni bilo tu. Priskočili pa so vladni drugi na pomoč in — rešili so jo. Kar bi bil ti lahko dosegel, so dobili drugi. Vlada je morala njih pomoč drago plačati, a rešila se je vendar. Pri glasovanju je bil proračun odobren, sicer le z malo večino, a kdo še vpraša dandanes, kolika je večina pri takem glasovanju. Kriv si sam, saj si nas silil in vodil v boj, v odločilnem trenutku pa si nas zapustil.«

Dvakrat in trikrat je Brnot prečital to pismo svojega najintimnejšega zaveznika v parlamentu in potem kakor onemogel padel na bližnji stol. Trenutek pozneje je bil že zopet na nogah. Prešinila ga je blazna lju-

Pa tudi svoje ljubljence imal! Tako je klerikalcu D. sam svetoval, naj manje napove, kakor je D. v resnici prodal; drugim pa izsiljuje zadnje vinarje, dasi imamo že itak neznosne davke.

Zahtevamo, da se zaslišijo vsi davkoplačevalci, ki bodo, razen tistih, katere protežira, vsi potrdili resničnost naših trditev. Do takih uradnikov ljudstvo ne more imeti zaupanja!

Toliko za danes; če to ne pomaga, govorili bodo naši poslanci.

V Idriji, 25. sušca 1907.

Julij Novak.

Ker sta oba članka za volitve važna, naj se blag. skupno v eni številki prijaviti.

Mijo Straus, Fran Pelhan, Jan. Koler.

Po navedenem si dovoljujem vas vprašati, gospod deželni predsednik, ali more uživati oseba, ki ima na vesti grdo mistifikacijo, s katero se nečuveno sramoti c. kr. uradništvo in druge občane, le še trenutek vaše, najvišjega c. kr. uradnika v deželi, zaupanje?

Ali se more zahtevati od mene, občinskega uslužbenca, da skazujem dolžno spoštovanje človeku, ki je zlorabil moje ime, ponaredil moj podpis in še tri druge?

Po mojem mnenju in vsakega poštenega človeka, je to izključeno.

Končno: Hočete li gospod deželni predsednik v varstvo ugleda c. kr. deželne vlade in dobrega imena idrijskega mesta nemudoma odstaviti gerenta Zazula in imenovati na njegovo mesto c. kr. vladnega komisarja?

V Idriji, 28. grudnia 1908.

Julij Novak.

tajnik mestne občine idrijske.

Gosposka zbornica.

Dunaj, 29. decembra. Tako živahna še ni bila proračunska debata nikoli v gosposki zbornici kakar danes. Prvi je govoril grof Thun, ki se je bavil v prvi vrsti z razmerami na Češkem. Govornik je slikal vse dosedanje boje češkega naroda za svoje narodne pravice. Avstrija je narodnostna država, kjer morajo biti vsi narodi zadovoljni ter ne sme noben narod vladati nad drugim. Krivično je, da se ne da Jugoslovonom in Italijanom vseučilišča. Govornik je apeliral na časopisje, naj pospešuje narodnostni mir, ki se mora prej ali slej skleniti, ker je nujna potreba. Prvi pogoj za češko-nemško spravo se zdi govorniku uvedba drugega deželnega jezika v srednje in meščanske šole. Nemci pa

tudi morajo opustiti svojo zahtevo glede delitve dežele, ker je sicer mir nemogoč. Nadalje je govornik z vso odločnostjo protestiral proti temu, da bi se dale Madžarom kake koncesije glede armade. — V imenu srednje stranke je podal baron Czedik izjavo, da stranka slej kot prej priznava edinole kroni pravico, odločevati o organizaciji in vodstvu armade. — Potem je imel daljši govor ministrski predsednik baron Bienerth, ki je rekel glede armadnega vprašanja, da tudi ogrska nagodba pozna le celotno armado z enotnim vodstvom in notranjo organizacijo. Skupna armada je glavno jamstvo za evropski mir. — Grof Piniski je ostro kritikoval razvado, da si vlada kupuje delavnost parlamenta z raznimi koncesijami, posebno z izplačevanjem dijet med počitnicami. — Dr. Eppinger je našteval pretirane zahteve Nemcev na Češkem. — Baron Plener se je tudi zavzemal za obvezni pouk obeh deželnih jezikov. — Končno je bil proračunski provizorij sprejet v vseh treh branjih. Istotako so bile sprejete brez debate tudi ostale predloge, ki jih je dognal parlament v zadnjem zasedanju, med njimi tudi trgovinsko - politični pooblastilni zakon.

Parlamentariziranje ministrstva.

Dunaj, 29. decembra. V krogih krščansko-socialnih poslancev se zatrjuje, da se novo koalicijsko ministrstvo sestavi že pred zopetnim zasedanjem državnega zbora meseca januarja. V nemških naprednih krogih so sicer tudi za parlamentarno ministrstvo, toda poprej zahtevajo ureditev češko-nemškega spora.

Za češko šolstvo na Severnem Češkem.

Praga, 29. decembra. Nemci so zopet razburjeni, ker so izvedeli, da so dobila okrajna glavarstva na Severnem Češkem od deželne vlade ukaz, naj pospešujejo z vsemi sredstvi ustanovitve čeških obrambnih šol, da se prepreči štrajk čeških otrok. V Ustju se osnuje že po novem letu češka ljudska šola, proti čemur sklicujejo Nemci protestne shode.

Dogodki na Balkanu.

Proti odškodnini Turčiji.

Carigrad, 29. decembra. Avstro-ogrski veleposlanik, grof Pallavicini, je izjavil nekemu dopisniku, da je Avstro-Ogrska dala Turčiji za spremembo položaja v Bosni dovolj zadovoljenja s tem, da je izpraznila Sandžak. Ako pa sedaj Turčija še zahteva kompenzacijo s tem, da naj Av-

pahnili Anico v nesrečo in v grob, to mu še na misel ni prišlo. Pomnil je le dvoje: da mu Vrhovec ni izplačal dote in da je Anica umrla prav tedaj, ko je dozorel sad njegovega dela in da so ta žlahtni sad utrgali drugi.

Še tisti večer se je odpeljal Brnot na Dunaj. »Morda le še ni vse izgubljeno — morda se da le še kaj rešiti,« si je rekel in to klavirno upanje ga je vzpodbodilo, da je pohitel v državni zbor. Tam je kmalu spoznal, kako prazna je bila njegova nada. Bilo je res vse izgubljeno in še več, kakor je v začetku sam mislil.

Krizo, ki jo je bil Brnot povzročil, je vlada sicer za nekaj časa zmagala, toda njena poprej trdna zaslomba je bila razbita, konflikti so se pojavljali vse pogostejše in so se dali vse težje ravnati, končno je nastala nova kriza, iz katere ni bilo nobenega izhoda več, in vlada je vsled tega razpustila državni zbor.

Ko se je dr. Brnot štiri mesece po Aničini smrti vrnil v Topolno, je bil politik brez mandata in v silnem, morečnem strahu, da ga več ne dob, se je lotil vnovič in povsem od kraja trudapolnega dela, da si izvojuje zopetno izvolitev.

(Konec prihodnj.)

LISTEK.

Na rodnih tleh.

Povest; spisal [Fr. Rant. (Dalje.)

X.

Dr. Stanko Brnot se je po pogrebu svoje žene peljal naravnost domov. Nobena vez ga ni več vezala na Vrhovce in ni se mu zdelo potrebno, da bi to prikrival ljudem, saj so že itak dovolj jezikali, da je svojo ženo zanemarjal in jo varal, tako, da je naposled same žalosti umrla.

Razdražen in slabovoljen je prišel domov. Na svoji mizi je našel duhteče pisemce. Že od daleč je spoznal, da je to pismo pisala gospa Petteg.

»Te se moram najprej odkrižati,« je rekel z brutalno odločnostjo in je nežno pisemce srdito raztrgal ter vrzel v koš, ne da bi je bil čital. Bilo je na mizi še več drugih pisem, a Brnot ni nobenega odprl. Pomaknil jih je na stran in začel pisati pismo, namenjeno gospe Petteg. Lakonično ji je naznanil, da se je njene ljubezni naveličal in da mora

z njo pretrgati vsako občevanje, ker bi mu bila velika ovira pri zasledovanju njegovih življenjskih namenov. Brezobzirno in s sirovo odkritosrčnostjo je Brnot sporočil svoji ljubici, da se na noben način ne misli poročiti z njo, pač pa da si je izbral že drugo nevesto, ki jo ljubi in s katero upa, da bo resnično srečen.

Naznanilo o nevesti je bilo sicer izmišljeno, a Brnot je porabil to laž, upajoč, da oplaši gospo Petteg tudi zdaj tako, kakor jo je oplašil, ko se je poročil z Anico.

»Malo bo jokala — pisarila mi bo dolga pisma — naposled se bo tolažila z nado, da se nekaj tednov po svoji poroki vendarle povrnem k nji in da bo zopet vse pri starem, kakor je bilo po poroki z Anico. No, zdaj se bo pač zmotila.«

Šele, ko je bilo gospe Petteg namenjeno pismo spisano in kuvertirano, je vzel Brnot druga pisma v roke. Pregledal je najprej naslove in potem odprl pismo, na katerem je čital besedo »Abgeordnethaus«.

Komaj je bil prečital prve vrste, je prebledel in roka se mu je začela trepeti razburjenja. »Ni mogoče — ni mogoče,« je ječjal in stopil k oknu, da bi razločneje videl vsako črko.

stro-Ogrska prevzame del njenega državnega dolga, mora se Avstrija sklicevati na svoje upravičene zahteve za povrnitev izdatkov za 30letno zdrževanje našega vojaštva v Sandžaku, za gradnje cest, za podpiranje begunov pred okupacijo itd.

Spopad pri Zelnici.

Dunaj, 29. decembra. O spopadu na srbsko-bosanski meji pri Zelnici se poroča iz vojnega ministarstva, da sta bila zadeta dva orožnika. Stražmešter Lešnjak je bil zadet od zad. Napadaleci so bili kmetje, ki tvorijo vstako četo ter so oboroženi razen s puškami tudi z bombami. Ta dogodek ni prvi, temuč že tretji v par tednih. Pri prvem konfliktu, ko je prestopila avstrijska patrolja nehoti srbsko mejo, je tudi srbska mejna straža streljala, a ni bil nihče ranjen. Skoraj istočasno kakor v Zelnici je tudi pri Celebiču prekoračila avstrijska vojaška patrolja črnogorsko mejo ter so Črnogorci iz zasede streljali na njo, ne da bi bili koga zadeli.

Bojkot proti Avstro-Ogrski v Črni gori.

Cetinje, 29. decembra. Zadnjo nedeljo je bil v Cetinju velik shod, na katerem se je sklenil bojkot proti vsemu avstro-ogrskega blagu. Zborovalci so prisegli, da ne bodo ničesar več kupovali pri avstrijskih trgovcih. Živila si bodo nabavljali iz Italije namesto iz Dalmacije.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. decembra.

— **Protest deželnega odbora.** V večerajšnji seji se je na predlog dr. Lampeta sklenilo, da se odposljo ministrskemu predsedniku sledeča brzojavka: Deželni odbor kranjski najodločneje protestuje proti imenovanju tretjega deželnega šolskega nadzornika, ker vidi v tem popolnoma nepotrebnem imenovanju neopravičeno obremenjenje davkoplačevalcev in utesnitev vpliva avtonomnega zastopstva na šolsko upravo, dasi mora dežela nositi ogromne stroške za šolstvo, a v kljub temu ni primerne zastopane v deželnem šolskem svetu.

— **Ljubljanski občinski svet** ima danes, dne 30. t. m. ob 6. uri zvečer izredno sejo. Na dnevnem redu je edina točka: Naznanilo predsedstva.

— **Kdo je kriv?** Imenovanje nemškega deželnega šolskega nadzornika v osebi Albina Belarja, je razburilo vso kranjsko deželo. To je nekaj tako nezasišane, to je tako nečuvna krivica, da mora razgreti tudi najmirnejšega človeka. Kriv je tega v prvi vrsti deželni predsednik baron Schwarz. Ta človek je nupel vse svoje moči in upregel ves vpliv svoje službe, da bi oškodoval kranjske Slovence in povečal moč kranjskega nemštva. Odkar je v deželi, deluje na to s trmo in vztrajnostjo hudobnega človeka. Schwarz izpodriva slovenske in nastavlja nemške uradnike, Schwarz je ustanovil s privoljenjem in z vednostjo klerikalcev — katerim se to ne bo nikdar odpustilo — nemško gimnazijo v Ljubljani; Schwarz je z izredno predrznostjo prelomil vse postavne predpise, da bi na to gimnazijo spravil same zagrizene Nemce in Schwarz je tudi kriv imenovanja Belarjevega. Kaj je dajalo temu človeku pogum, da je tako postopal. Pač samo mnenje, da mu slovenski naprednjaki sami ne morejo do živega in da se sme zanašati na klerikalce, ki so ga tudi res doslej neprestano podpirali in ga vsaj s pasivnostjo ščitili. V tem, ko smo mi vodili najljubejši boj zoper slovenskemu narodu sovražno in škodljivo početje barona Schwarza, so klerikalci molče stali na strani, se niso ganili in so sklepali s Schwarzem celo kompromise, kakor na primer zaradi ustanovitve nemške gimnazije v Ljubljani. Tako postopanje je moralo seveda dati pogum baronu Schwarzu in njegovemu vetovalcu Kalteneggerju, da sta se drznila začeti akcijo za ustanovitev mesta nemškega deželnega šolskega nadzornika. Krivda zadene v prvi vrsti Schwarza, kajti ta je silil na ustanovitev tega mesta tudi še potem, ko je ministrstvo že enkrat odbilo njegov predlog. Zdaj, žal, šele zdaj, ko je Schwarz že vse dosegel kar je hotel in ukrenil zoper Slovence kar je nameraval, se je dvignila proti njemu tudi klerikalna stranka. Pozdravljamo njen nastop z upanjem, da bodo enkrat njenim besedam sledila tudi dejanja. Schwarz in njegovi sokrivci morajo izginiti s površja.

— **Novi »sulfur« nadzornik,** je eden tistih ljudi, ki živi o nesreči drugih. Žalostno je sicer tako življenje in vse obsoje vredno, ali »dr.« Albin Belar se ne meni zato, saj mu je edino le to dejstvo prineslo davno zaželeno toplo gnezdo deželnega šolskega nadzornika. Belarju je dala to mesto njegova potresna opa-

zovalnica, s katero je baharil in šummaril po celim svetu, dokler ni dosegel svojega namena. In glejte ga sedaj ob grozni katastrofi, ki je zadela južno Italijo! Komaj se zabingljala nihala njegove opazovalnice, ni imel nujnejšega posla, kakor da se je vsedel in napisal obširno »strokovnjakovo mnenje« za vse mogoče nemške liste, pred vsem za »Neue Freie Presse«, »Grazers Tagblatt« itd. Možki ni vreden, da bi odvezal jermen na čevljih kakemu Snessu, Uhligu, Trabertu ali Palazzu, stopa pred svet kot nekaka kapaciteta, katera pa ne ve drugega povedati, kakor koliko milimetrov daleč je vznihalo nihalo na opazovalniškem aparatu. To bi mogel spoznati vsak učenec ljudske šole, zato ni treba profesorja, še manj pa šolskega nadzornika. Obžalujemo le liste, ki se dajo po tej »sulfur« kapacitet« tako neusmiljeno farbat.

— **Javen ljudski shod** se vrši prihodnjo nedeljo, dne 3. januarja ob polu 11. uri dopoldne v veliki dvorani »Mestnega doma«. Na dnevnem redu je protest proti nečuvni krivici, ki jo je vlada zagrešila nad našim narodom z imenovanjem Albina Belarja za nadzornika. Na razgovoru pa bodo tudi razmere pri e. kr. deželni vladi kranjski sploh. Govoril dr. Oražen, dr. Švigelj in dr. Žerjav.

— **Iz justične palače.** Deželni sodni svetnik g. Einspieler torej ni več predstojnik okrajnega sodišča ljubljanskega. Na njegovo mesto pride višjesodni svetnik gospod Andoljšek. Da se je zgodilo to iz političnih nagibov, o tem ni nobenega dvoma, saj je znano, kako je nemški »Volksrat« očitno in skrivaj rogovilil proti svetniku gospodu Einspielerju. Drugo vprašanje pa je, če bo nadsvet. g. Andoljšek hotel izpolnjevati želje nemškega Volksrata.

— **Kaj predstavlja nemški narodni svet na Kranjskem?** Ako kdo čita v uradnem časniku »O številno« iskanem shodu Nemcev na Kranjskem in o »nemškem narodnem svetu«, mora si nehoti misliti, da tvori nemški življ najmanj dve petini vsega prebivalstva naše kronovine in da sede v takozvanem »narodnem« svetu možje, ki imajo za seboj 100.000 sodeželanov iste narodnosti! Toda onega številnega nemštva na Kranjskem nikjer ni in v »nemškem narodnem svetu« nimajo kolovodje nikogar drugega za seboj, kakor samo ljudi, ki imajo pred svojim znanjem pridevek »e. kr.«.

— **Zanimivo, a resnično.** Kakor hitro se pusti nemške, k germanškemu plemenu sicer spadajoče Kočvarje na strani, vidimo, da so vsi oni Nemci, kateri so imeli svoj nedeljski shodič v ljubljanski kazini, brez izjeme tudi člani ljubljanske kazine. In če pogledamo natančneje, se kazinski imenik, se prepričamo, da je, ne upoštevaje garnizijo, med »stalimi« člani samo kakih 70% »e. kr.« narodnih Nemcev. Ali bi pri teh dejanskih razmerah ne bilo bolj upravičeno pisati o obnemem zboru slaboglasne kazine, nego o nekem strankarskem shodu Nemcev na Kranjskem, ki strašijo samo v dolgočasnih predalih uradnega časnika, drugod jih pa živ krst ne pozna!

— **Kako se vsega mogoče hvalijo.** »Dosegli smo brez vsake pravice in na škodo Slovencev nepotrebno nemško gimnazijo, dosegli smo krivičnim potom nepotrebne šolskega nadzornika, vse dosežemo!« To so bile besede, ki so bile izgovorjene na nedeljskem kazinotskem shodu, ki se je vršil ravno tri mesece in 7 dni po žalostnem 20. septembru.

— **Nedolžna jagnjeta.** Na nedeljskem kazinotskem shodu se je govorilo, da niso »Nemci« dali nobenega povoda gibanju za našo gospodarsko osamosvojitve. Če bi tudi Slovenci ne imeli v svoji zgodovini s krvavimi črkami zapisanega 20. septembra, bi nas nedeljski kazinotski shod in na tem shodu pokazana skrajna predrznost upravičevala, da »vsa sredstva uporabimo za gospodarsko osamosvojitve svojega naroda. Saj to ne more »Nemcem« na Kranjskem nič škodovati, ker so »endar narod, kompaktna masa, ki ima svoj »narodni svet!« In narod se brani sam in ne kliče na pomoč politike in vlade!

— **Slaba tolažba** je za idrijske klerikalce, da bodo pri novih občinskih volitvah popravili, kar so zadnjič zamudili. Znano pa je nasprotno, da so klerikalci ravno pri zadnjih volitvah napeli vse svoje moči in spravili zadnjega svojega volilca na volišče, vendar so podlegli za 30 glasov. Od zadnjih volitev so klerikalci nazadovale, kar je najbolje pokazala deželnozborna volitev. Maio predrzna je trditve, da je bilo v prvem in drugem razredu samo po pet glasov razlike, če bi bilo to res, se bi bili brezdomno tudi v teh razredih udeležili volitve, tako pa so sramotno doma ostali, ko so videli svoj poraz v tretjem razredu, katerega niso pričakovali. Tudi takrat so raznašali klerikalni agitatorji lažnjive vesti, da imajo v tretjem raz-

redu že gotovih 260 glasov, pa so jih pri volitvi spravili v vso silo komaj na 190. Sicer računajo sedaj na to, da bo vodil volitve njihov pristaša gent Zazula in da bo decimalna napredne glasove. To jim gotovo ne bo mnogo pomagalo, ker se bo pazilo, da se bodo volitve zakonito vršile. Pa tudi sicer ne bodo našli v volitnem boju napredne volilce nepravilne, marveč naj pričakujejo odločne in hude borbe. Pri teh volitvah bo zavedno ljudstvo obračunalo s ljudmi, ki brez povoda trgajo izvoljenim odbornikom občinsko upravo iz rok.

— **Deželni odbor** je imenoval Henrika Lindtnerja računskim svetnikom, Ivana Mikuža, revidentom, Josipa Šarabona oficijalno prve vrste, Anton Bernik in Ivan Peklenk, začasna oficijala prve vrste, sta postala definitivna. Oficijalno druge vrste je imenoval Rajko Šetina in Avgustin Pichler. Adolf Potokar, Fran Selan, Jernej Erman so postali računski praktikanti.

— **Ustanovni občni zbor »Narodne delavske organizacije v Ljubljani«.** Tržaška »N. D. O.« je sklenila, da pošlje na ustanovni občni zbor ljubljanske »N. D. O.« kot zastopnika predsednika dr. Mandiča.

— **Iz politične službe.** Premiščen je okrajni komisar dr. Alfred pl. Gängl iz Celja v Konjice; namestništveni koncipist dr. Artur Hofmann iz Slovenjega grada v Celje; dr. Emil Krammer iz Maribora v Gröbming; konceptni praktikant dr. Alfred pl. Zauter-Polezyski iz Grada v Maribor; Josip Philipp iz Grada v Maribor; Wolfgang - Burg-hauser iz Grada v Slovenji gradec. Izmed vseh teh, k slovenskim okrajnim glavarstvom premeščenih uradnikov ni niti eden zmožen slovensčine!

— **Iz davčne službe** na Primorskem. Davčna asistenta Ferdinand Vodopivec in Friderik Mrevlje sta imenovana za davčna oficijala v X. čin. razredu.

— **Iz rudniške službe.** Gospod Fran Janda v Idriji je imenovan pravim e. kr. rudniškim svetnikom.

— **Iz poštne službe.** Mesto pošne ekspedijentije Področje na Koroskem je podelila poštna uprava gđ. Franciški Serne. Baje zna gospodična tudi slovensko.

— **Učiteljske spremembe** na Štajerskem. Za okrajnega pomožnega učitelja za mariborski okraj je imenovan dosedajni stalni učitelj pri Sv. Urbanu pri Ptuj Fr. Fink. V začasni pokoj je šla učiteljica na Teharjih Barbara Supanek. Enorazrednica pri Sv. Vidu nad Valdekom se razširi v dvorazrednico.

— **Mestnim poveljnikom v Ljubljani** je namesto dosedajnega superabitriranega poveljnika majorja Karla Janeczeka imenovan podpolkovnik Avgust Dischendorfer.

— **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Na Novega leta praznik, dne 1. januarja se igra drugi v sezoni izvirni igrokaz Fr. Ks. Meška v treh dejanjih, »Mat« z g. Borštnikovo, gđ. Winterovo in go. Dragutinovičev ter g. Nučičem, g. Danilom in g. Dragutinovičem v glavnih vlogah. Tretje dejanje se je primerno skrajšalo. — Zvečer se uprizaro največje Goethejeve tragedije, »Fausta« I del z g. Nučičem in go. Borštnikovo, g. Dragutinovičem in go. Dragutinovičem v glavnih vlogah. — Dne 2. januarja zvečer se uprizaro prvič Kraatz Nealova burka, »Veleturist«, ki se igra tudi v Parizu ter je izredno zabavna.

— Dne 6. januarja sta dve predstavi: pop. »Graf Monte Cristo«, zvečer opera.

— **Slovensko gledališče.** Snoči so zadnjič v tekoči sezoni peli opero »Karmen«. Če odštejemo nekatera ponesrečenja pri petju ki so bila prav občutna, je treba reči, da je bila predstava jako lepa. Gosp. Nordgarovi je bil izročen šopek.

— **Tolstoj — zaplenjen.** Tolstega spis o anekdosi Bosne in Hercegovine, ki je brez ovire izšel v našem listu, je bosanska vlada zaplenila. Spis je izšel v obliki brošure v nemškem jeziku v — Berlinu, a vzlic temu mu vlada ni prizanesla.

— **»Glas Črnogorca«** priobčuje v svoji zadnji številki z dne 8 (21.) decembra pod naslovom »Slovenoi za Srbe« kratko poročilo o shodu, ki se je vršil dne 6. decembra v »Mestnem domu« v Ljubljani, resolucije pa, ki jih je predlagal dr. Žerjav in shod soglasno sprejel, pa priobčuje v celoti.

— **Zastopnikom Jugoslovanov na praški akademiji umetnosti** je izvoljen slušatelj akademije umetnosti g. Rudolf Valič, na katerega se naj vsakdo obrne, kdor želi kakih pojasnil. Naslov: Rudolf Valič, akademija umetnosti, Praga VII.

— **Profesorju dr. Jaglju** so njegovi slušatelji ob priliki njegove sedemdesetletnice izročili kot častno darilo album s slikami 56 njegovih slušateljev. Albumove platnice so sre-

brne in kažejo začetnice jubilarjevega imena. Jubilar je bil zelo vzradoščen na tem darilu ter se je ginjen zahvalil darovalcem v hrvaškem jeziku, poudarjajoč, da mu je to darilo ljubše, kakor pa vsa odlikovanja.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je darovala vesela družba ob otvoritvi nove delavnice misarske zadruga na Glinah vsoto 13 K 20 v. Hvala!

— **Lastnik »Narodne kavarne«** opusti z letošnjim novim letom razdelitev običajnih letnih koledarjev, to pa zaradi tega, ker izgine veliko dobička v nenavadne židovske (nemške: opom. ured.) roke. Namesto tega je daroval Ciril Metodovi družbi 15 K in za žrtve 20 K.

— **Izredni občni zbor konjskega odseka »Pro vete«** se vrši dne 3. februarja ob 2 pop na Črešnjevcu v goštilni pri Kapunu. Spored: 1. Kratko poročilo o delovanju. 2. Volitev predsednika. 3. Posvetovanje o nadaljnjem delovanju. 4. Slučajnosti. Prijatelji društva dobrodošli.

— **»Prosveta«** priredi svojim članom in prijateljem v nedeljo, 3. januarja ob pol 9 zvečer v mali dvorani »Narodnega doma« zabavni večer. Vabila so se pričela danes razpošiljati.

— **»Prosveti«** je daroval g. primarij dr. Edvard Slajmer 10 K. Najstrenejša zahvala! Odbor.

— **Občni zbor podravske podružnice »Prosvete«** se vrši 6. januarja v »Narodnem domu« v Mariboru. Dnevni red se naznanja posneje.

— **Akademsko ferijalno društvo »Sava«** naznanja, da se vrši slavnostni občni zbor v nedeljo 3. t. m. dop. ob 10. v restavraciji pri »Roži«.

— **Dva uslužbenca nemškega gledališkega podjetnika** z imenom Lang in Samwald sta včeraj pri Friedelnu v restavraciji grizla naš list Menda si mislita na ta način pridobiti kaj kredita ali pa celo gojita smelo nado, da jima nemška hvaležnost kupi par celih hlač. Ker pa se apel na nemško nobleso ni še nikdar obnesel, naj se raje držita nemških tral in gosposic iz gledališča, ki imajo kaj postranskega zaslužka in jima lahko preskrbe kake stare oficirske hlače.

— **V nemškem gledališču** so bile na praznik sv. Štefana učiteljica gđ. Ernestina Blaznik, njena sestra ter gđ. Sturmova, hči magistratnega eksekutorja g. Sturma. Heil!

— **Trafikantini v »Unionu«** ge. Luisi Hinner povemo, da so njene vredice za cigarete z napisom: »K. k. Tabak Trafik, Stempel Marken-Postwertzeichen und Wechselblanketten-Verschleiss« itd. — popolnoma nepotrebne!

— **Agentura Kantz v Šelenuburgovih ulicah** ima samonemški napis **Primerno noveletno darilo** Naučiti mladino štedenja je gotovo važno. Najlaglje se da to doseže z ličnimi nabiralniki, ki jih ima v zalogi »Kmetiska posojilnica« v Ljubljani. Ti nabiralniki so jako primerno noveletno darilo in jih je toplo priporočati.

— **Japonski zabavni večer** priredi telov. društvo »Sokol I« v soboto, 9. januarja 1909, v »Mestnem domu«. Naznanjamo, da imenovani večer ni maskarada, temveč zelo zabavni japonski večer s kratkim sporedom in plesom. Dostop v japonski obleki imajo le oni, ki sodelujejo v japonskih paviljonih. Zabava bo izborna, kdor ne pleše, se zabava s »geishami« ali se krepča z raznimi tekočinami. Cenj. obiskovalce opozarjamo, da naj bodo točni, posebno pa cenj. rodbine, ki želijo svoje mize, kajti dvorana bo hitro polna, ker takega večera nismo in ga ne bomo kmalo imeli. (Predprodaja vstopnic v trgovini »Engelb. Skušek« na glavnem trgu.) Začetek točno ob 8. zvečer. Vstopnina 1 K, za člane 60 v.

— **Veselični oidek »Sokola I.«** Silvestrov večer priredi v četrtek, dne 31. decembra 1908 v »Mestnem domu« slov. pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Sodeluje orkester »Slovenske Filharmonije« in gospod Josip Molek, član slov. gledališča. Spored: 1. Davorin Jenko: »Što čutiš Srbine tužni«, moški zbor. 2. * * »Kerber«, četverošpev. 3. * * »Rožmarin«, moški zbor s četverošpevom in samospevi. 4. * * »Pstreček«, komični prizor. 5. Alojzij Sachs: »Rožmarin«, tenor-samospev s spremljevanjem klavirja. 6. A. Schwab: »Rožmarin«, četverošpev. 7. * * »Muteo«, komična pantomima. Med posameznimi točkami svira orkester »Slovenske Filharmonije«. Opombo: »Alegorija«. Ples. Začetek točno ob 8. zvečer. Vstopnina 1 K. Gostilniška postrežba po navadnih cenah. K obilni udeležbi vladno vabi odbor.

— **Savanski ples.** Odbor akad. fer. društva »Sava« v Ljubljani nas naproša, da objavimo sledeče: Vabila za ples valed ogromnega dela še niso vsa razposlana, razpošljejo se pa do četrtka. Ako ga torej kdo še ni dobil, naj ne misli, da se ga je presrlo. Za slučaj pa, da kdo do novega leta ne dobi vabila, naj se izvoli obrniti ali do odbora ali do podpredsednika g. Eita, ki vabila radovalje nadalje oddaja. Samoposebi se razume, da vabila, glaseča se na rodbinskega očeta, veljajo tudi za celo rodbino. Klub objavi še vedno krožijo v Ljubljani vesti glede razkošnih toalet, ki se zahtevajo za ta ples. Zato se še enkrat poudarja, da se zahteva toalet, kakršna je v navadi pri plesih »Glasbene Matice«.

— **Damska čarila za »Savanski ples«** bodo gotovo vzbujala pozornost radi svoje originalnosti. Odbor jih je namreč naročil pri akad. slikarju gosp. Gaspariju, in bodo torej ročno delo, in sicer vsak v drugi vedbi. Za to mora biti privlačna sila za vsako narodno damo in zato se nadeja odbor društva obilnega poseta.

— **Iz Pekinga** sta nan poslala zavedna Slovenca Jeršek in Šaf o razglednico, na kateri izražata ogorčenje nad nedolžno prelito krvjo v Ljubljani 20. septembra. Pripomnimo, da je naslov na nas samo slovenski! Na Kitajskem niso taki fanatiki, kot so naši Nemci in nemškutarji, ki ne poznajo imen nobenega slovenskega kraja!

— **Koledar za kmetovalce** je ravnokar izšel. Ta našim kmetovalcem priljubljena lična trpežna knjižica obsega tudi letos kratke in poučne članke in tabele o živinoreji, gnojenju, živinozdravstvu, kletarstvu, sadjarstvu, gozdarstvu, o davkih, merjenju lesa itd. Ta koledar, ki se rabi v umnem gospodarstvu skoraj vsaki dan je kmetovalcem zelo priporočati. Cena trpežno vezanemu koledarju je 1 K 60 v, s pošto 1 K 80 v.

— **Nedostavljene poštne pošiljave.** Sledeči poštni pošiljavitelj, oddaci meseca oktobra v Ljubljani, ni bilo mogoče dostaviti na voljenecem: priporočno pismo št. 80 z dne 10. oktobra 1908 z naslovom Pavel Rupnik, Gradec; poštna nakaznica št. 634 z dne 20. okt. 1908 z naslovom Fran Breclnik v Ljubljani 134 K 98 vin.

— **Posnemanja vredne.** Potnik prve češke tovarne kravate, o katerem smo že parkrat poročali, se je odločil vsa naročila kolokovati s koleki »Ptuj« in datumom 20/9 084. Zopet en nov dohodek naši prekrizni družbi sv. Cirila in Metoda. Potniki Slovenoi, storite vsi tako!

— **Uradna nemščina.** Pred seboj imamo brzojavko, ki kaže res naravnost »klasično« nemščino, katere ne bo razumel niti največji nemški jezikoslovec. Evo je: »Graz sagt tas turten kain hotel Laibach is las elso wirts toch inen ghereum«.

— **Kapelnik F. Emeršič,** ki je delevat kot kapelnik štiri leta v Postojni in sedem let v Novem mestu ter tudi v Ljubljani večkrat nastopil z velikim uspehom, je sedaj kapelnik v Vaduvcu (v kneževini Liechtenstein) in vodi tudi veteransko godbo v sedmem H. henembu. Vladajoči knez Liechtensteinski je poslal g. kapelniku Emeršiču, kakor poroča »Voralberger Zeitung« častno darilo 300 K v priznanje njegovih zaslug.

— **V vodnjak je padel.** Dne 23. t. m. popoldne so z dvorišča pri »Jelenu« v Kranju spravljali sneg. Metali so ga v opuščen vodnjak, ki je nad 20 metrov globok. Na dvorišču je bil tudi sinček odvetnika dr. Josipa Kušarja, Boleslav, kateremu je zdrknilo in je padel v vodnjak. Zbrala se je takoj velika množica ljudi, a nihče se ni upal v vodnjak. Koučno je prišel mestni stražnik Ivan Šmajd, ki se je spustil v vodnjak in našel na dnu dečka skora popolnoma neposkodovanega. Bil je le nekoliko opraskan. Izvlekli so potem najprej dečka iz vodnjaka, potem pa še Šmajda.

— **Oddelek jeseniških planincev** vabi vse prijatelje zimskega športa na Silvestrov večer v »Aljažev dom« v Vratih. Odhod z Mojstrane ob »Požgavca« ob 3 popoldne, dne 31. decembra.

— **Zavedni Metličani** vseh stanov so se odkupili od noveletnega čestitavanja v prid družbi sv. Cirila in Metoda z zneskom 48 K 20 h, h kateri svoti je dodala I. dolenska posojilnica v Metliki še 20 K. Živeli zavedni Metličani in vrle Metličanke! Naj oprostite, da nam ni mogoče vseh darovalcev naštet po imenih, ker bi nam vzelo preveč prostora.

— **Za krčm je umrla** v Iirski Bistrioi 24letna Marija Kerhanko iz Gornjega Tinskega pri Celju.

— **Sankališče v Bohinju.** Slavnostna otvoritev sankališča v Bohinju se vrši 3. januarja 1909 ob polu 12. uri dopoldne. Začasno se je to sankališče otvorilo že na Sv. Štefana dan in se je znašlo vsled tega nekaj prijateljev zimskega športa iz Kranja, Bleda, Gorice in Trsta. Ze ta dan je bilo precej veselega vrvenja ob sankališču in na sankališču, še več pa se sme pričakovati prihodnjo nedeljo, ker se zlasti v Trstu in Gorici jako zanimajo za ta šport in se bodo radi posluževali udobnosti, ki jih daje pri vožnji železnica. Ako pripomnimo,

da je sankališče tehnično izborno zgrajeno in da so ga vsled tega vsi vozači hvalili, smemo pač pričakovati, da poletje ta dan tudi ljubljanski prijatelji zimskega športa v romantičen Bohinju, ki je pozimi še mnogo lepši kot poleti. Nudila se jim bo pa ta dan tudi izborna prilika, da pokažejo zlasti gostom iz Primorske, koliko so se že izurili v tem velezdram zimskem športu. Ako pripomnimo danes, da se v Bohinju skrbno pripravljajo za ta dan in da je skrbno za razne udobnosti in zabave, ki se morejo nuditi človeku pozimi, da se obeta koncert itj., mislimo, da bo marsikoga vlekel tja. Podrobnosti se pravčasno objavijo.

Župnik, ki ni župnik. Po deželi se klati neki potepuh, ki se izdaja za župnika Nagla na Dunaju. Star je kakih 50 let, srednje veličnosti, močan, polnega lica, kratko ostrizen las, debelih ustnic. Opozarjamo ljudstvo, naj se ne da ogoljufati po njem, da bi mu dalo kakšne darove, ki jih nabira v „dobrodelne“ namene.

Vedno izvajanje. Na božični dan zjutraj je na kolodvoru v Celju izstopil neki Nemec in vpil na vse grlo „Heil deutsches Cilli“. Nihče mu ni tega branil. Slovenski potniki torej še na celjskem kolodvoru niso varni pred nemškimi izvajanci!

Nemški patriotizem v Celju. Cesarjeva zahvala je bila v Celju plakativna samo v nemškem jeziku, a valilo temu so jo celjski nemški neodrešeni potrgali skoraj z vseh voglov. In poslanec Markl se kar oedi patriotizma, kadar govori o slovenskih „veleizdajalcih“!

Ustanovni zbor „Društva za varstvo in oskrbovanje otrok v celjskem sodnem okraju“ se je vršil dne 28. dec. v Celju v tamošnjem hotelu pri „Belem volu“ ob povoljni udeležbi.

„Straža“, tako se imenuje novi „neodvisni politični list za slovensko ljudstvo“, ki je zagledal pod egido državnega poslanca dr. Korošca luč sveta o božiču kot klerikalna protitež naprednemu „Narodnemu Dnevniku“ v Celju. „Slovenski Gospodar“ bo tudi še nadalje izhajal. Da bo novi list imel enak program, kakor stari, je umevno samo po sebi. Lastnik lista, izdajatelj in odgovorni urednik je neki Fran Rakovič dočim je pod programom podpisan — konzorij „Straža“.

Okrajna hranilnica v Slov. Bistrici je vsled brezbriznosti Slovencev po sreči priromala v popolnoma nemške roke. Prej je razpolagala s njenim čistim dobičkom okrajni zastop, ker pa je sedaj postala hranilnica glasom premenjenih pravil popolnoma samostojen zavod, bo dobiček okroglih 10.000 K odslej ostal v rokah slovenjebistriških nemških mogotcev, ki ga bodo porabili v nemškonačelne namene, a okrajni zastop bo moral zvišati doklade, da nadomesti odpadek 10.000 K. Tako se masšuje slovenska brezbriznost!

Akademsko fer. društvo „Bodočnost“ je sklenilo ustanoviti takoj po novem letu svoj III. javno ljudsko knjižnico pri Sv. Trojici v Slov. goricih. Od tega sklepa je društveni odbor privedel prepričanje, da je mogoče zaježiti naglo prodiranje nemškutarstva in „štajercijanstva“ v svetotrojškem trgu in okolici z vsestransko ljudsko izobrazbo, katero bo nudila nameravana knjižnica. Ker pa manjka društvu še precej prepotrebni knjig in ker so tudi naša gmotna sredstva malodane izčrpana, zato se obračamo do vseh, ki vedo ceniti veliki pomn ljudske izobrazbe z vdano prošnjo, naj nam priskočijo na pomoč bodisi s književnimi darovi ali pa z denarno podporo. Vsa darila se objavijo v časnikih. NB Darila naj se blagovoljijo pošiljati na naslov: Vekoslav Šumenjak, pravnik, Praga II, Puchmajerova ulice 52/III, Češko.

Nasilni „fajerber“. Framski „fajerber“, ki je seveda „nemški“, je napravil pred par meseci izlet, pri katerem se je precej močno gasil s pivom. Ob povratku so prišli ti navdušeni gasilci mimo narodne gostilne, kjer se je plesalo. Tudi „fajerberu“ se je zljubilo plesati, ali narodna dekleta niso marala plesati s „fajerberkarji“. Zato je dal „hauptman“, šturmatis gostilno. Čudno je bilo pa potem, da je državno pravdnstvo tožilo slovenske fante in dekleta. Ali glavna razprava je pokazala, da je bil kriv „fajerber“, proti kateremu se je sedaj uveljavila preiskava zaradi hudodelstva javnega nasilstva.

Velika dobrotnica. V Gradcu je umrla baronica Hermína Zois-Edelstein, ki je zapustila deželi 200.000 K za umetniški dom, 70.000 kron za ustanove v vojaških šolah, svojo hišo v Gradcu pa rešilnemu društvu.

V obrtni razstavi, ki se je božične praznika otvorila za domače obrtnike v Celovcu, je razstavil tudi Slovenec, kipar Alojzij Progar, nekaj plastičnih modelov iz sadre. Ta edini Slovenec, ki se je udeležil te razstave, dasiravno je med imeni razstavljalcev marsikatero ime, katero

jasno kaže, da je njegov nosilec pristno slovenskega pokolenja, n. pr. Hoinig, Janesch, Slama, Krassnig, Rabitsch, Kollitsch, Jergitsch itd. Ne vemo, zakaj ne bi Slovenci ob takih prilikah pokazali, da morejo konkurirati s svojimi nemškimi stanovskimi tovariši!

50 let delavka v tobačni tovarni. Te dni je praznovala v Celovcu 64letna Paulina Matschnig (Mačnik?) petdesetletnico, odkar je delavka v tobačni tovarni v Celovcu. Uprava tovarne ji je ob tej priliki izročila častno darilo 100 K in častno diploma.

Roparaki napad. Cunjar Janes Florian se je vračal od Sv. Magdalene v Beljak. Bil je precej pijan. Med potjo ga je nekdo napadel, pobil s palico na tla in mu vzel 75 K. Sum leti na železniškega delavca Pavla Zelsackerja, da je oropal cunjara.

Boj med huzarji in policaji. V neki gostilni v Beljaku je bila dne 28. t. m. pravcata bitka med huzarji in policaji. Dva policaja sta nevarno ranjena, a tudi huzarji so več ali manj ranjeni. Neki huzar je smrtno zadet iz poliojskega revolverja.

Nesreča na lovu. Na Kali pri Trzinu na Tolminskem je ustrlil po nesreči na lovu Franc Bizjak 14letnega Tomaža Lebana. Obstreljen je ta po hrbtu in se nahaja v bolnišnici v Gorici.

Umrla je na Božič v Gorici gospa Josipina Dominika rojena Mašera, vdova po pokojnem Fr. Dominiku, nadučetniku v Kobariču, poznje okr. šolskem nadzorniku za tolminski okraj. Bila je vrta slovenska žena. — Včeraj dopoldne je umrla v Prvačini G. Vinko Gregorič, posestnik in ustanovitelj ondote čitalnice in „Sokola“. Narodnemu možu blag spomin!

Svarilo. Po slovenskih pokrajih nah Kranjske, Koroške, in Štajerske slepari ljudstvo neki Ivan Lončarič, kateri se večkrat tudi predstavlja kot Ivan Lončarič-Lovretič. Ta mož se predstavlja za nadzornika različnih zavarovalnih družb, sprejema neopravičeno denar od strank in jo potem po navadi popiha. V zadnjem času je bilo na ta način veliko ljudi na Primorskem, Štajerskem in Kranjskem ogoljufanih. Radi goljufije preganja tega moža deželno sodišče v Ljubljani še skoraj eno leto. Opozarjamo ljudstvo, da se temu možu, kateri je baje iz Crkvarnice doma in govori hrvaško, ne vsede na limanice.

Tržaška burja v svojem elementu. Včeraj so imeli v Trstu hud dan. Burja je divjala z izredno močjo, tako da je bil ustavljen ves promet na suhem in tudi deloma na morju. Dosegla je hitrost 101 km na uro. Nobena ladja ni mogla priti v pristanišče. Po mestu so bile sicer napete po vseh nevarnejših mestih vrvi, vendar se je zgodilo mnogo nesreč. Dve ženski sta bili vrženi ob tla, da so se jima zlomile roke. Proti večeru je burja nekoliko ponehala.

Obešil se je v Trstu 68letni delavec Mihael Danev, a so ga še o pravem času rešili in oddali v opazovalnico, ker je kazal znake slaboumnosti.

Proti srbskim „veleizdajalcem“, ki so v zagrebških zaporih, bo baje državno pravdnstvo, kakor piše uradni list „Narodne Novine“, dvignilo obtožbo začetkom meseca januarja. Čas je pač že, saj so osumljeni že nad tri mesece v preiskovalnem zaporu.

Zalostne božične praznike je imel kmet Dukančič v Lupoglavu. Božični dan je streljal z revolverjem in ga potem pustil na mizi. Njegova trinajstletna hčerka je hotela ogledati revolver, a nesreča je hotela, da se je revolver sprožil in dekletce je obležalo na mestu mrtvo.

Rauchov boj z ženskami. Zaradi poraza, ki ga je doživel baron Rauch v Karlovcu, so se začeli njegovi mameluki maščevati celo nad soprogami njegovih protivnikov. Iz Karlovcia se nam poroča, da se je uveljavila preiskava proti soprogi poslanca dr. Vinkoviča, češ da je na dan volitev v Karlovcu hujskala ljudstvo proti židom. Čudno, da je takoj niso obtožili in zaprli radi veleizdaje.

Slovenec v Ameriki. Slovensko društvo „Bled“ v South Lovrain, Ohio, je darovalo za ljubljanske žrtve 1020 dol. — V New Yorku izhaja joči slovenski dnevnik „Glas Naroda“ priobčuje naš članek „Naša bodočnost“. — V Bingham, Utah, je umrla elektrika Johna Malaviča, doma iz Podložarjevega brega pri Velikih Laščah. Bil je nameščen v Yampa Mine kot nočni čuvaj in je hotel izmeniti svetilko. Prišel je v dotiko z električnim tokom, ki ga je usmrtil.

Prvi „Kinematograf Pathé“ prej „Edison“ na Dunajski cesti nasproti kavarne „Evropa“ ima od danes do včetrtega petka sledeči spored: Svojeglav obočevalec. (Komično.)

Na Sambesiju. (Zanimiv naravni posnetek.) Osvojitev dote. (Zaloigra.) Skioptične slike. 1. Žilca pri Trzinu. 2. Planica pri Kranjski gori. 3. Kopalnice Kamnik. 4. Klanško jezero II. Mučne in sladke sanje. (Krasna projekcija v barvah.) Posel po sili. (Jako komično.) Priporočamo!

Ogenj. Snoči okoli 3/4. je začel goret v zgradbi Kavčičeve hiše na Privozu v I. nadstropju lesen strop. Oddelek rešilnega in gasilnega društva je bil na telefonično obvestilo naglo na svojem mestu in je pod poveljstvom načelnika g. Ljudovika Strielja že v teku četrte ure ogenj pogasil. Svojo dolžnost bi bili pa ognjegasci storili še preje, ako bi ne bili hidranti zamrznjeni. Pogorelo je le nekaj šele z bičevjem obbita stropa in je škode kakih 100 K. Stavba je bila zavarovana. Ogenj je nastal vsled tega, ker so si delavci na onem prostoru podnevi zakurili, sicer na opeki, pri tem pa je moral vendar kak otrinek pasti na lesen strop, ki je potem toliko časa tlel, da je začelo goret s plamenom.

V Stuttgartu je bilo v neki hiši dne 22. t. m. potom vloma ukradenih poleg denarja tudi 7 hipotečnih zastavnih listov virtenberške družstvene banke v vrednosti po 100, 200, 500, 1000 in 2000 mark. Ker ni izključeno, da bi ukradene zastavne liste tat kje pri nas ne skušal prodati, odnosno zastaviti, se interesovani krogi tem potom opozarjajo.

Rop. Dne 26. t. m. je dosedaj še neznan ropar napadel na desnem bregu Save 12letnega Lovrencija Juvana iz Poljnika pri Litiji ter mu iztrgal zavitek, v katerem je imel 14 klobas in nekaj mesa in 1 K 20 v denarja, potem pa pobežal v smeri proti Ljubljani. Lopov je bil okoli 20 let star, je nosil zeleno že obnošeno obleko, kolesarsko čepico in čevlje, na zadrgo. Kjer bi se pojavil, naj ga izroče prvemu varnostnemu oblastvu.

Nesreči. Ko je včeraj pomagal delovodja Jožef Mozič pri zgradbi prekopa na Martinovi cesti riniti voz z gramozom, se je ta prevrnil ter zlomil Mozič pod kolonom desno nogo. Poškodovanca so prepekljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico. Tudi 33letnega Alojzija Kokalja iz Velike vasi pri Vcah so pripeljali v deželno bolnišnico, ker si je na ledu zlomil levo nogo.

Uradne vesti. Na vladniški tukajšnji c. kr. učiteljska je začetkom drugega semestra popolniti mesto vladniške učiteljice. Prošnje je vložiti do 20. januarja pri c. kr. dež. šol. svetu v Ljubljani. — Deželna vlada razpisuje do 4. februarja 1909 službo vladnega kancelista z dohodki 11. činovnega razreda. — V Karmelu, politični okraj Krško, je razpisana služba poštnega odpravitelja. Plača 600 K, uradni pavišal 125 K, za slugo 399 K. Prošnje je vlagati tekom 14 dni pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu v Trstu. — Na enorazrednici v Babnem polju je razpisano definitivno mesto učitelja. Prošnje je vlagati do 23. januarja 1909 pri okr. šolskem svetu v Logatecu. — Okrajno sodišče v Kamniku je dalo zaradi sodno dognane blaznosti pod skrbstvo Marijo Uršič, dnarico iz Zagorice št. 3 in ji postavilo za skrbnika prevzitarja Matevca Uršiča.

Grozovit potres v južni Italiji.

Cela južna Italija stoji na vulkanskih tleh, od napoljskega zaliva, kjer se je v največjem času zopet prebudil Vezuv, pa do najskrajnejše točke kalabrijske in potem še dalje na otoku Siciliji, kjer stoluje 3279 m visok ognjenik Etna. Med Liparskimi otoki je Stromboli znamenit kot vedno delujoč vulkan. Vse to ozemlje je trajno torišče silnih, vedno se vračajočih potresov, posebno pa najjužnejši del Italije, njeno „stopalo“, Kalabrija, zahodna Sicilija, sploh ozemlje, katero pade v krog, ki ga zaščitamo s polumerom 90 do 100 km in s ediščem na Liparskih otokih.

Zgodovina pripoveduje o velikanskih potresih v tem ozemlju. Tak potresi so bili v letih 1638, 1693, 1659, 1783, 1805, 1871, 1874, 1878, 1879, 1894 in 1905. Najstrašnejši je bil potres leta 1783. V tem letu je bilo mesto Messina popolnoma razdejano, da se je moralo zidati popolnoma iznova.

V ponedeljek, dne 28. t. m., je prinesel brzojav zopet poročila o strahovitem potresu v teh krajih. Potresne opazovalnice pri nas so notirale močan potres v oddaljenosti kakih 900—1000 kilometrov in poročila iz Italije so potrdila, da se naši mehaniki opazovalci niso zmotili. Prihajale so vedno strašnejše vesti, in danes se mora reči, da je skoraj cela južna Italija v razvalinah, pod razvalinami pa tisoči mrtvih in ranjenih.

Kakor smo že poročali med brzojavkami, se je začel prvi sunek okrog

5. ure 20 minut zjutraj in sunki so se nadaljevali celih 62 minut. Obenem s sunki pa je bilo tudi čutili valovanje tal, ki je prihajalo od zahoda proti vzhodu. Najbolj so trpeli kraji ob morju, ker je morje silno narastlo in preplavilo vso obalo.

Razdejanje Messine.

Iz Messine prihajajo najstrašnejša poročila. Mesto je šlo nad 100.000 prebivalcev, s okoli 100.000 potres in morskimi valovi so uničili dve tretjini mesta. Najstrašnejše pa je, da je poleg tega še na večjih krajih izbruhnil požar. Koliko ljudi je mrtvih, ni še mogoče dognati. Iz Rima poročajo, da je samo v Messini mrtvih 15.000 ljudi, kar se pa morda vendar ne bo izkazalo kot resnično. Kakor vselej ob takih nesrečah, so se tudi pokazali roparji, ki plenijo po razdejanih hišah. Vlada je proglasila obredno stanje, vojaštvo straži mesto. Očividci, ki so prispeli iz Messine v Katanijo, so tako prestrašeni, da ne vedo skoraj nič povedati o celi katastrofi. Elen izmed njih je pripovedoval takole: „Okrog 1/2 6 zjutraj me je zbudil hruš. Skočim pokoncu in hitim na ulico, kamor je z vseh hiš letela opeka, kamenje in dimniki. Deževalo je kakor iz škafa. Noč je bila temna. Porivali so me, suvali, nosili, in tako sem se rešil na ladjo. Deli mesta ob morju morajo biti vsi razrušeni.“

Neko poročilo iz Rima pravi, da je v Messini na stotine mrtvih, tisoče pa ranjenih. Ulice in trgi so polni ruševin. Plinarna se je razletela. Požar divja vseprek. Vse obsežne zgradbe so porušene, porušeno je tudi poštno in brzojavno poslopje, borza in vse vojašnice. Oddelek vojne mornarice je odplul na pomoč.

Iz drugih krajev.

Iz Katanije poročajo, da se je v tamošnji luki potopilo več ladij. Enaki nesreči je komaj ušel neki avstrijski parobrod in dve jadernici. Morje je preplavilo mesto, tri otroke so odnesli valovi. V Malettu ste se zrušili dve cerkvi in 55 hiš, v San Giovanni de Giarre je razdejanih 10 hiš, v Riposto se je podrla katedrala, mestna hiša je tako poškodovana, da se je bati, da se zruši vsak hip. Morje je narastlo 10 m visoko in preplavilo celo mesto. V Monteleone je razdejanih več hiš. Tri osebe so mrtve, 60 ranjenecov pa so izlekli iz ruševin. V Palmi je tudi več oseb mrtvih. V Cantanaro in okolici je poginilo tudi več ljudi.

Enako, kakor Messina, je prizadeto tudi mesto Reggio di Calabria, odkoder še včeraj ni bilo mogoče dobiti nikakega poročila, ker so vse brzojavne zveze pretrgane. Divjiški poveljnik in prefekt v Reggio sta baje izginila, ali sta pa med mrtvimi. Razdejana je tudi vsa okolica.

Zadnja poročila.

V Messini je po najnovejših poročilih ponesrečilo do 12000 ljudi. Od 200 mož finančne straže, ki je bila v svoji vojašnici, se je rešilo le 41 mož. Na kolodvoru se je rešilo od 280 uslužbencev samo 8. V Palmi je mrtvih okrog 500 ljudi. Iz Reggio di Calabria še ni nikakih zanesljivih poročil. Iz Rima poročajo, da je potres zahteval v vsem okrog 75000 človeških žrtev (mrtvih). Samo v Kalabriji je mrtvih okrog 30000 ljudi.

Prva pomoč.

Italijanski kralj je daroval za ponesrečence 200.000 lir, ministrski predsednik Giolitti je nakazal 100.000 lir za nakup živil. Ruska in angleška eskadra, ki ste bili v pristanišču v Sirakuzi sta odpluli na pomoč pred Messina. Francoska vlada je tudi poslala vojno brodovje na pomoč.

Italijanski kralj v Messini.

V torek zjutraj sta se odpeljala italijanski kralj in kraljica s posebnim vlakom iz Rima v Vila sam Giovanni pri Reggio. Z ladjo se je prepeljal odtod v Messino, kamor je dospel snoči.

Drobne novice.

— Punt proti »kralju Sahare«.

Moštvo na ladji »saharskega kralja«, milijonarja Lebaudyja, se je spuntalo proti gospodarju. Puntarji so grozili »kralju«, da ga vržejo v morje, ako se ne vrne takoj na Francosko. »Kralj« se je udal.

— Volkovi so požrli pri Gravinu pod goro Etno 7letnega kmečkega dečka.

— Bivša nevesta vojvode Abruskega, ameriška milijonarka Elkinsa, je odločila, da gre v bolnišnico za usmiljeno sestro.

— Premetena sleparija. Prevoznar tvrdka Danzas v Curihi je imela zastopništvo za izvoz šampanjca v Avstrijo. Ker se je zadnje čase izvoz rapidno množil, a tovarna ni dobivala naročil, je o tem obvestila avstrijsko carinsko oblast, ki je odprla zaboj in steklenice ter našla, da so steklenice napolnjene z — caherli-

nom. Sleparijo sta izvrševala uradnik tvrdke in neki zobozdravnik. Avstrijska carinska oblast je bila na ta način osleparjena za pol milijona kron.

— Pravnik benečanskega doža — slepar. Pred sodiščem v San Remu se vrši obravnava proti 28letnemu grofu Maninu, pravniku zadnjega doža v Benetkah, zaradi raznih sleparij.

— Za vojake v obmejnih krajih na jugu monarhije se je nabralo za božičnico 170.000 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Novi „veleizdajalci“.

Zagreb 30. decembra. V Pakracu so bili aratirani radi „veleizdaje“ veleposestnik Jagujčić, pop Podonavao, Vuksan in Dragosovao.

Bojkot avstrijskega blaga v Srbiji.

Belgrad 30. decembra. (Posebna brz. „Slov. Nar.“) Včeraj so delavci na železniški postaji in v savskem pristanišču prenehali prenašati avstrijsko blago, s čemer se je začel bojkot avstrijskega blaga v Srbiji, toda v polnem obsegu na vsi črti se začne bojkot šele jutri, in sicer popolnoma po vzoru na Turškem. Tu se je bojkot poslednjih dni silno pojostil. Bojkotni odbor je dal po vsi Turčiji afširati plakate, v katerih se preti prekršiteljem bojkota ne samo z odvzetjem iz Avstrije naročenega blaga, nego tudi s smrtjo.

Snežni vihar i.

London 30. decembra. Po vsi državi divjajo strahoviti snežni viharji, kakršni tukaj še ne pomnijo. Skoraj ves železniški promet je ustavljen.

Orsova 30. decembra. Radi silnih snežnih zametov po Rumunskem je izostala danes vsa rumunska pošta. Mnenje ruskih politikov o Izvoljskega govoru.

Petrograd, 30. decembra. (Posebna brz. „Slov. Nar.“) Predsednik dume Homjakov se je o govoru ministra Izvoljskega izrazil tako: „Govor ministrov je napravil name najboljši vtisk. Več, kakor je storil Izvoljski, se od ministra zunanjih del ne more zahtevati pri sedanjem mednarodnem političnem položaju. Maklakov je z govorom tudi zadovoljen posebno z ozirom na to, da je Izvoljski izjavil, da smatra Rusija za svojo dolžnost, da deluje na sklenjenje zveze med Srbijo, Črno goro, Turčijo in Bolgarsko. Skrajno nezadovoljna z ministrovim govorom je desnica. Poslanec Markov se je o govoru izrazil tako: »Jaz nisem slišal nobenega govora, slišal sem le ponovitev cirkularne note. Ako govori minister, da se ima Srbiji iz Črni gori pomagati edino mirnim potom, znači to toliko, kakor da se jima ne bo nudilo prav nobene pomoči.“

Potres v Italiji.

Rim, 30. decembra. Med ponesrečeni v Mesini je tudi 53 nemških in avstrijskih turistov.

Palermo, 30. decembra. Mesina je popolnoma razdejana. Pod razvalinami je najmanj 12.000 žrtev.

Napoli, 30. decembra. Ruska križarka »Makarov« je dospela semkaj iz Mesine. Na krovu je pripeljal sabo 400 ranjenecov iz Mesine.

Rim, 30. decembra. Katastrofa, ki je zadela Mesino, je podobna popolnoma oni, ki je svoje dni zadela Herkulan in Pompeji. O usodi mesta Reggio di Calabria se dosedaj še ne ve ničesar gotovega, najbrže je popolnoma razdejano. Pod razvalinami Mesine se nahaja vsa vojaška posadka.

Milan, 30. decembra. Po najnovejših vestih iz Mesine je v celim poginilo okrog 148.000 ljudi, rešilo se jih jedva par sto.

Rim, 30. decembra. V Mesini je vlada dala proglasiti preki sed, ker so kaznjenci, ki so utekli iz ječ, jeli po mestu ropati in pleniti.

Rim, 30. decembra. Vsi listi so pričeli s subskripcijami za žrtve v Siciliji. V Milanu so tekom enega dne nabrali 600.000 lir.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Branko Zemljč v Bočni nabral za razne šaljive nastope in petje 1260 K. — G. F. Majcen, uradnik j. ž. v Vuzenici 1 K. — Pri županu na Ježici so darovali gg. iz Dornberga 4 K. — G. Izidor Luznik 1 K, Travizan Josip 1 K, skupaj 6 K. — G. dr. Vilfan v Radovljici 10 K, mesto venca na grob Dragotina Pohlina. — Prijatelji Drag. Pohlina v Radovljici 42 K, mesto venca na njegov grob. — Iz nabiralne muske v „kazotu“ 632 K. — Sl. županstvo občine Naklo na Goriškem 50 K, Janez Puci v Ratech 1 K. — Šolski otroci II. razreda v Vel. Laščah 320 K kot božični dar. — Kvodlibet partija v Trzinu 10 K, poslal mr.

H. R. — G. Davorin in Ana Vrinšek na Bledu 5 K, kot odkup od novoletnih in godovnih voščil. — Slovensko omizje v osmem okraju na Dunaju 20 K, mesto venca žrtvam (druga pošiljatev). — Pri ednodnevni gosc. nadporočnika Maistra iz Unca se je nabralo v gostilni g. A. Belleta 10 20 K, s pripombo: B. g. živi honetne značaje! — Iz nabiralnika gostilne Stritarjeve pri Sv. Križu pri Kostanjevici 5 K. — G. Ivan Valentič v Trnovem 10 K. — Neimenovan v Ljubljani 1 K. — Veseli gostje nabrali o priliki krsta najmlajšega Zmagoslava Primožica 9 K. Na potovanju iz Ljubljane na Turjak bilo pri g. Kandaretu na Pijavgorici nabranih 3 50 K. — Pri Brgantu v Trnovem so se veselili častnega izida volitev ter darovali naši družbi: g. Bergantova 1 K, gg. Gradisar, Kocjan, Kunster, Primožič, Sič, Trtnik in ga. Sič po 1 K skupaj 8 K. — G. Milan Plut v Belgradu 5 K, kot odkup od novoletnih voščil. — G. dr. Pi-penbacher 3 K, kot odkup od novoletnih voščil. — G. Danica Skale nabrala 4 K. — G. I. K. dal in zbral na svojem po-nočnem potovanju „pri Fajmostru“, v Prešernovi kavarni in v kavarni Avstriji 10 50 K kot božični dar. — Tvrška P. Magdič 51 63 K, kot čisti dobiček od narodnih znakov za božičnico družbi. — G. Skušec obral Vili Franketa z Gradiske pri igri 1, 2, 3 za 1 K. — Kvartet: Matjan-Stegnar-Završan-Šebenik 20 K, kot božični dar. — Kegljaska zveza „Edinost“ zbrala v Narodnem domu in slaveča 25 letnico članstva drugega pri-jatelja Fr. Siferja zbrala na predlog predsednika Lillega 30 K. — G. O. Bernatovič 26 40 K, kot 5% od skupljene vsote. — G. Nikola Novakovič tu 25 K. — Pri godovanju g. Ivana Ženka zbrano v veseli družbi 4 K. — G. Avg. Drukar c. kr. notar v Gornjem gradu 5 K, kot odkupnino od novoletnih voščil. — G. Janko Rebek, učenec V. razreda v Celju nabral v veseli družbi v Vojniku 5 K. — G. M. Fegic, nadzornik in nabral v gostilni svojega tasta g. Intiharja 14 11 K. — Skupaj 408 46 K Srčna hvala! Živeli!

Za žrte 20. septembra 1908:
Sl. županstvo občine Naklo na Goriskem 50 K. — Sl. županstvo občine Bukovje pri Postojni 20 K. — G. P. B. nabral na dan sv. Štefana v gostilni Ambrožič 3 08 K. — V hmeljevi gostilni v Rade-čah bilo nabranih 9 K. — Tvrška A. & E. Skaberne za ranjence 100 K pa za obsojence 100 K 200 K. — G. Nikola Novakovič tu 25 K. — Skupaj 307 08 K. Srčna hvala! — Živeli!

Za nesrečno rodbino Kisele:
Rodoljub v Kamniku 10 K. — Živeli!

Za mestne uboge: G. O. Bernatovič, trgovec 20 K. — Živeli!

Za društvo „Orava“ v Beljaku
od Kvodlibeta v Trziču H. R. 6 K. — Živeli!

Za slovensko šolo v Aleksan-driji: Ud Kvodlibeta v Trziču H. R. 4 K. — Živeli!

Za kočevskega „Sokola“:
Družba pri „Zlati kapli“ 15 K. Živeli!

Društvo za varstvo otrok v sedmem okraju Ljubljana: Učenke V. b. razreda na šoli pri sv. Jakobu 2 10 K. — Živele!

Narodno zdravilo. Tako se sime imen-
vat: bolesti utešujoče, mišice in živce krep-
čujoče, kot mazilo dobro znano „Mollovo
francosko žganje in sol“, katero se splošno
in uspešno porablja pri trganju po udih in
pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena ste-
klenici K 1 90. Po poštenu povzetju razpo-
sljaja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL,
c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuch-
lauben 9. V zaloga po deželi je izrečno za-
htevali MOLL-ov preparat, zasnamovan z
varstveno znamko in podpisom 3 3 — 18

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 3. decembra 1908.

	Cas opasovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebes
decem					
29	9. zv.	728.6	-7.3	sl. sever	jasno
30	7. zv.	727.2	-7.1	sl. svzhod	oblačno
1. jan.	2. zv.	729.1	-4.1		

Srednja včerašnja temperatura 6.5°, norm. - 26°. Padavina v 24 urah 0.6 mm

Meteorološko poročilo.
Vidna nad morjem 306. Srednji vlažni tlak 756.0 mm.

Predstave ob delavnikih:
ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri.

Ob nedeljah in praznikih:
ob 10. in 11. uri dopoldne in ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.

Vsako soboto in srede nov program
Slike se dobivajo samo iz prve svetovne pariške tvornice Pathé Frères.

Narodnjaki! Prispevalste za Trubarjev spomenik!

Stanovanje
s tremi sobami in vsemi pripadki se odda takoj ali za februar na Poljanski cesti št. 24. 4892-1

Radi družinskih razmer se takoj proda stara in dobro idoča električno-inštalacijska obrt pod ugodnimi pogoji v velikem zimsko-letnem ležišču. 4895-1

Več pove upravnistvo „Sloven-skega Naroda“.

Goveje ali telečje meso
vsak dan svežega klanja, zadnji del in stegno la 9 funtov = 4 1/2 kg netto za 4 K. 4898

Modri mak
prima najfinejši, debeloznat, lepo očičen, vzorna vrečica za 5 kg K 2 70 dobavlja Ru-binstein & Comp., Podwalczyńska (Ga-licja) št. 517. 4898

COGNAC
CZUBA-DUROZIER & Cie
DISTILLERIE FRANCAISE BUDAFOK.
Dobiva se povsod. 4671-4

Kinematograf Pathé
prej „EDISON“
Dunajska cesta, nasproti kavarne „Evropa“.

Jutri, 31. decembra v gostilni „ČRNI OREL“ v Ljubljani, Gosposke ulice
SILVESTROV VEČER
s plesom, pevsko zabavo, šaljivo pošto itd.

Za točno postrežbo je skrbnjeno. Za obilen obisk se priporoča gostilničarka. 4906

Ravnokar je izšel
Koledar za kmetovalca 1909.

uredil dr. drž. konz. J. LEGVART. IV zelo popolnejši letnik z vsebino: Kratak opis umne živinoreje: zlata pravila živinoreje, kmetijske goveje živine in prašičev. Mlekarstvo, preiskovanje in boleznimi mleka. Obdelovanje travnikov, na-prava in osuševanje travnikov, umetna in naravnagnojila. Živoizdravnstvo. Vinoreja. Tabele za merjenje lesa. Zadržišstvo. Merjenje lesa. Prerač. v kile, orale in hektarje. Koledar in še mnogo drugega. Vezan je le-tos v posebno močno platno. Cena s pošto K 1 80, in se naroči pri Iv. Bonaču v Ljubljani. Vsled prihranitve drugega povzjetja se naj znesek naprej dološje. 4802-6

Cene prostorom:
I. prostor 60 vin., II. prostor 40 vin.: I. prostor otroci 40 vin., II. prostor otroci in vojak do narednika 20 vin.

Vsuk četrti in soboto
od 3. do 6. ure predstave za učence po znižani ceni. I. prostor 20 vin. II. prostor 10 vin. 4897

Službo
strojnika oz. kurjača
sprejme v tej stroki zelo izurjen kuhinjskičar. 4891
Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

HOTEL „ILIRIJA“
Kolodvorske ulice.
Sprejema opoldanski in večerni abo-nement na hrano.
Opozarja se na novo zgrajeno, moderno kegljišče! Marija Novak 4893 1

Resna ženitna ponudba.

Učitelj bi se rad sezna-nil s primernim dekletom v starosti do 25 let. Natančne ponudbe pod „A. B.“ na upravništvo „Slovenskega Naroda“ do 8. januarja. 4894-1

Od 28. decembra do 6. januarja
prodajam zaradi inventure
moško in damsko konfekcijo
pod vsako ceno.
„Angleško skladišče oblek“ O. Bernatovič
Ljubljana 1012 229 Mestni trg 5.

Od 25. decembra do 25. januarja
prodajam na svojih prostorih
v šolskem drevoredu poleg jubilejnega mostu
Prima slanino
brez kože od prašičev iz lastnih pitališč

I. vrste	kg	kron
I. vrste	150	1 50
II. "	130	1 30

Meso istih prašičev:

I. vrste	kg	kron
I. vrste	140	1 40
II. "	120	1 20

Elija Predovič. 4291-29

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnica v Celovcu. Podružnica v Trstu.

Del. glavnica K 3.000.000. Rezervni fond K 300.000.

Priporoča promese na kreditne srečke po 20. — žrebanje 2. januarja 1909 glavni dobiček K 300.000

" promese na srečke za regulacijo Donave po 10. — " " " " K 140.000

" promese na ljubljanske srečke po 7. — " " " " K 40.000

" promese na 3% zem. kreditne srečke po 5.50 " " " " K 100.000

Vse 4 promese samo 40 kron. 4 1/2%

Vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje po čistih 4 1/2%

Zaradi preselitve se odda

velik lokal
v katerem se nahaja dobro idoča trgovina.
Dopisi pod „št. 10“ poste restante Velike Lašče. 4656-3

50 hl dobrega in zdravega belega vina
ima naprodaj Josip Maljavec v Roču (Istra). — Cena hektolitru, postavljeno na vsako postajo na Kranjskem, 22 kron. 4830-4

Posojilnica v Radovljici razpisuje službo tajnika
z začetno mesečno plačo 200 kron. Pogoj je izkazano večletno službo-vanje v kakem denarnem zavodu. Vstop čimprej. — Ponudbe do 6. januarja 1909. 4859-2

Gostilna
„Pri Bobenčku“ na Glincah
z novo urejenimi prostori, acetijsko razsvetljavo in lepim vrtom s konce-sijo vred se odda zaradi bolezni takoj ali pozneje v najem. — Istotam se odda tudi prodajalnica, več stanovanj in delavnica. Več se izve na Glincah št. 37 pri Ljubljani. 4068-88

Največja novoletna razstava daril!

Ker nameravam opustiti luksurijsno galanterijsko blago, kakor finejše papirnate izdelke, zbornike za slike in razgled-nice ter lepo opremljene kasete s papirjem in drugo blago,

prodajam sedaj za praznike **10 do 20%** ceneje kakor dosedaj.

Razstavo si lahko vsakdo ogleda, ne da bi kaj kupil. Ker je to le redka prilika, upam, da me bode vsak zaveden Slovenec počastil. Za obilen obisk se priporoča s spoštovanjem

FR. IGLIČ trgovina s papirjem in galant. blagom na drobno in debelo. Ljubljana, Mestni trg. 4731-8

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.